

**transformant la formació de persones adultes,
canviant la societat, mudant nosaltres**

Quaderns d'Educació Contínua

**transformant la formació de persones adultes,
canviant la societat, mudant nosaltres**

Editor

pep aparicio guadas

Consell de direcció i coordinació

Tere Vila, Encarna Such Cardona, Juanma Sanchis Marqués, M. Nieves Roselló, María José Picher, Carlos Pallarés, Rosa Navarro, Pascual Múrcia Ortiz, Dolors Monferrer Ferrando, Rosa M. González Conca, Goio Fidel Sarmiento, Iolanda Corella Llopis, Francisca Borox López, Isabel Aparicio Guadas

Coordinació i gestió OJS

Iolanda Corella Llopis

Consell de redacció i assessorament

Antonia de Vita (UNIVR), Dolors Vinyoles (Escola de la Dona-Diputació de Barcelona), Inma Vilatersana, Jordi Vallespir (UIB), Antoni Tort (UVIC), Joan M. Senent (UV), Francesca Salvà (UIB), Manuel Rodríguez (UV), José Ignacio Rivas (UMA), Piergiorgio Reggio (UNICATT), Cruz Prado (ULASALLE), Anna Maria Piussi (UNIVR),

Agustí Pascual (UV), Isabel Redaño Francés (IPF), Sebas Parra (UdG), Josep Mª Navarro i Cantero (LFCOOP), Peter Mayo (UM), Vicent Mas (UA), Àngel Marzo (UB), Manel Martí Puig (UJI), Fernando Marhuenda (UV), Fernando López Palma (UB), Licinio C. Lima (UMINHO), Colin Lankshear (JCU), Michele Knobel (MSU), Francesc Hernández Dobon (UV), Francisco Gutiérrez † (ULASALLE), Anna Gómez (UVIC), Paula Guimarães (UL), Rosa M. Falgás (ACEFIR), Pep Lluís Grau, Gloria Díaz (UB), Joan Colomer (UdG), José Clovis Azevedo (Centro Universitário Metodista IPA), Rafa Castelló (UV), Isabel Carrillo (UVIC), Marián Aleson Carbonell (UA), Xavier Besalú (UdG), Antonio Benedito (UV), José Beltrán Llavador (UV), Clara Arbiol González (UV), Vicent Aparicio (UV), Marina Aparicio Barberán (IPF), Consol Aguilar (UJI), David Abril (UIB), Loris Viviani (IPF), Mercè Morey (UIB), Diego Morollón (IPF), José R. Belda Medina (UA).

Correcció i traducció

Joaquín Martínez Ortiz

Disseny i maquetació

gap

Quaderns d'Educació Contínua. Nova etapa

Redacció, secretaria i administració:

C/. Sant Agustí, 7 • 46800 Xàtiva
tarefa.pv@gmail.com

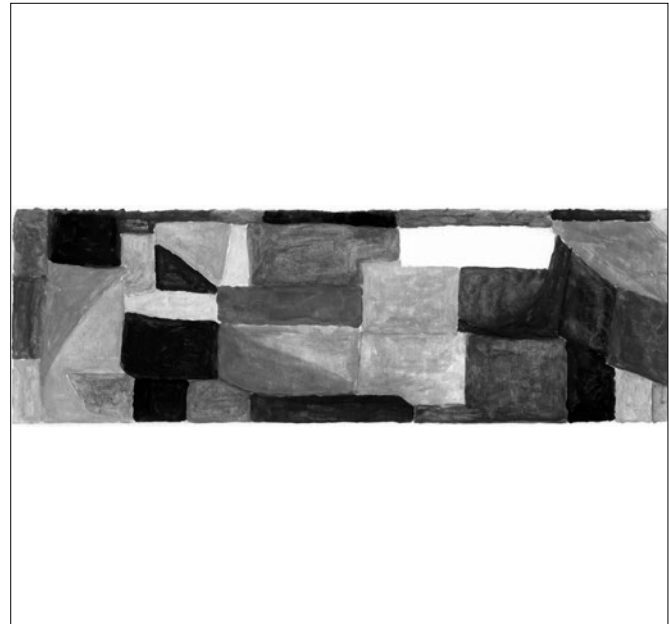
ISSN: 1575-9016

ISSN: 2605-1796 (digital)

Dipòsit legal: V-5125-2000

Revista indexada en GeoDatos: Indexador de Geografia e Ciências Sociais
<http://www.dge.uem.br>

(Quaderns d'Educació Contínua
no es fa responsable de les opinions
dels col·laboradors de la revista.)

Títol: Mural

Autora: Vicent Penalba

Tècnica: aquarel·les

Dimensions: 27,5cm x 9cm

Any: 2018

IPF: Institut Paulo Freire • UV: Universitat de València • UdG: Universitat de Girona • UVIC: Universitat de Vic • UJI: Universitat Jaume I de Castelló • UA: Universitat d'Alacant • ACEFIR: Associació Catalana per l'Educació, la Formació i la Recerca/Associació Europea d'Educació d'Adults • UB: Universitat de Barcelona • FDC: Desenvolupament Comunitari • UIB: Universitat de les Illes Balears • UM: Universitat de Malta • UMINHO: Universitat del Minyo • UNIVR: Universitat de Verona • ULASALLE: Universidad de La Salle • UNICATT: Universitat Catòlica de Milà • UMA: Universitat de Màlaga • UL: Universitat de Lisboa • JCU: James Cook University • MSU: Montclair State University • LFCOOP: La Fàbrica Cooperativa

carpeta

La vida en el centre: escriure en temps d'estranyesa

Clara Arbiol • 5

L'aprenentatge al llarg de la vida

Paula Guimarães • 14

Educació, comunitat i territori: escola popular d'educació contínua

Isa Redaño i Alba Marzo • 27

La relació pedagògica entesa com una relació social: bases per un programa didàctic

Almudena A. Navas • 37

contínua

De l'educació popular a les democràcies participatives

Tomás R. Villasante • 49

persones, territoris i experiències

L'Aula de Ciutadania de l'Escola d'Adults de Lliria, un exemple de tot açò...

Nicolás A. Marco Pérez • 69

Escola popular d'educació contínua al Barri Besòs-Maresme, Barcelona

Martinet Solidari • 75

Projecte singular "Aula rural oberta"

Leonor Marco • 82

Repartir i compartir. Aprenentatge col·laboratiu en un cercle d'alfabetització

Alicia Àvila • 85

La transformació educativa serà feminista, o no serà. Per un programa d'educació pública radicalment feminista

Intervenció de l'Assemblea Grogga de Gràcia a la III Jornada per l'Educació Pública a Gràcia • 93

Educació popular, ciutadania i emancipació: un moviment perenne

Anna Gómez i Mundó • 104

investigació

Elements epistemològics per a una formació humana alliberadora

Jose Clovis de Azevedo • 111

arxiu dialògica

Dona i formació: la difícil consolidació de les escoles d'adultes a Espanya (1906-1915)

Pere Fullana Puigserver • 119

llibres

Biograficitat. Aspectes d'una nova teoria de l'aprenentatge social.

Peter Alheit. Biblioteca Paulo Freire 36

Dolors Monferrer Ferrando • 131

fotografia

«Aprent amb persones adultes...» • 133

Com participar

Quaderns d'Educació Contínua?

Les pàgines de la nostra revista estan obertes a tot tipus de col·laboracions relacionades amb l'Educació i la Formació de les Persones Adultes. El nostre interès és oferir la publicació a tots aquells que desitgen col·laborar en ella exposant els seus coneixements, les seues reflexions i experiències analitzades. Així com també a les persones i institucions que desitgen difondre a través dels Quaderns d'Educació Contínua les seues iniciatives i activitats dins d'aquest àmbit.

Les col·laboracions han de requerir les següents condicions bàsiques:

- L'extensió dels treballs serà de 10 pàgines en format DIN A-4, a doble espai, amb un títol que sintetitze el seu contingut. És convenient d'intercalar apartats que divideixquen i ordenen les diferents parts de l'exposició.
- S'enviarà dues còpies del treball acompanyades d'una versió d'aquest en suport informàtic, preferentment en Winword. S'aconsella, si el tema ho permet, incloure gràfics, quadres sinòptics, etc., que il·lustren i completen el contingut del text.
- Com és natural la revista podrà realitzar una «correcció d'estil» sobre el text original, que en cap dels casos alterarà els conceptes ni l'enfocament adoptats per l'autor.
- Notícies i dades per a ser incloses en les pàgines informatives de la revista, sobre congressos, jornades, convenis, acords, programes, plans, iniciatives, projectes; cursos, conferències, debats, premis i concursos; publicacions de llibres, revistes, manuals, etc.
- Ha d'incloure sempre la font responsable i les notes de referència on el lector pugui requerir major informació.

llibres

Biograficitat. Aspectes d'una nova teoria de l'aprenentatge social.

Peter Alheit. Biblioteca Paulo Freire 36
Instituto Paulo Freire, l'ULLAL Edicions i TAREPA-PV

Dolors Monferrer Ferrando

Quan has treballat a la Formació de Persones Adultes i a més amb persones de diferents contextos socials, diferents nivells de formació, diferents edats, diferents procedències, diferents ètnies, diferents religions... etc. eixa diversitat que trobem a l'educació de persones adultes, fa que el tema de la Biograficitat que s'aborda en aquest llibre ressoni plenament.

Peter Alheit proposa la Biograficitat com una nova teoria de l'aprenentatge social.

Planteja la biografia com la història vital i particular d'una persona que és a la vegada un document de narració històrica. També reflexiona sobre la biogra-

fia com a procés de “treball” sobre un mateix, i pel mateix mostra com la formació, en la biografia d'una persones, és un impuls per a l'autonomia personal i social, qüestió que sovint hem viscut en molt del nostre alumnat: l'educació d'adults com espai de coneixement propi, com a construcció d'autonomia social.

Com diu al llibre: *“la senyora K va aprendre a experimentar-se ella mateixa i a reflexionar al voltant de si mateixa.”* Aprofundint en els dos processos que, segons l'autor, es donen per a la construcció d'una biografia, per una banda un procés intern, la reflexió interna sobre el viscut, i per altra part,

la reflexió externa, al voltant d'on, com i en quins contextos socials s'ha donat l'experiència. Tenint la capacitat des del principi, d'utilitzar els estímuls que procedeixen de l'exterior per aprendre.

Des de la teoria de la biografia, es planteja la relació d'un mateix amb el món i pel mateix, un procés d'aprenentatge al llarg de la vida.

A més Peter Alheit qüestiona el concepte del saber i afirma en el llibre: *“en les diferents investigacions i reflexions que he fet al llarg de la meua trajectòria, crec que el saber sols pot existir realment de manera transitòria, com un saber biogràfic.”*

Perquè, segons l'autor, Biograficitat, significa que podem plantejar-nos novament, una vegada i altra i altra... la nostra vida, ja que la vida va situant-nos en diferents contextos en els que nosaltres passem la vida i pel mateix, experimentem eixos contextos com conformables, com configurables, és a dir, vivint en diferents contextos que ens canvien i ens construeixen.

Per altra banda, aborda una qüestió molt interessant que és la importància del grup o col·lectiu on vivim, on mostra l'autor, la gran influència en les vides de les persones de la mentalitat i de les relacions intergeneracionals i, pel mateix, les dificultats que això genera per a què a les biografies es generen canvis i ruptures amb la mentalitat majoritària del context en la que es viu.

Entendre eixe concepte, analitzat i estudiat, des de les biografies, em sembla molt aclaridor respecte del nostre alumnat i els processos d'acompanyament que realitzem.

Perquè les afirmacions que es realitzen en aquest llibre, m'ha dut a entendre i comprendre la necessitat que els entorns educatius i formatius siguin diversos i no ho-

mogenis, si volem que les reflexions i els aprenentatges no estiguin ja configurats per la mentalitat social assumida de forma majoritària i per tant, generant resistències i bloquejos al pensament crític i reflexiu.

Peter Alheit determina que la Biograficitat és la base fonamental d'una teoria de l'aprenentatge permanent, perquè és la capacitat de relacionar les noves impressions i impulsos d'aprenentatge amb la lògica pròpia basades en les experiències biogràfiques ja existents. Eixa capacitat d'aprendre ve per la Biograficitat de cadascú: entesa com un principi d'organització de l'experiència i de l'aprenentatge i què és el que pot generar pensament i acció.

A més a més, ens mostra com els educadors/es de persones adultes hem de ser els i les acompanyants, facilitadors/es dels aprenentatges, i hem, pel mateix, de renunciar a les posicions de poder.

No puc acabar aquesta ressenya d'aquest llibre, sense pensar en el nostre alumnat: algunes persones filles i fills de la guerra civil, fills de republicans, persones de la postguerra, víctimes de la pobresa i de la fam i les necessitats, perso-

nes immigrants, vingudes a aquest país amb *pateres*, etc. Biografies marcades pel context on van viure el nostre alumnat, doncs, sense tindre en compte eixes experiències de vida, no és possible entendre l'educació d'adults.

Perquè no és possible l'aprenentatge sense la reflexió i eixa reflexió es fa des de les pròpies experiències de vida, des del propi context i des de la pròpia mentalitat... obviar, com s'està obviant actualment en moltes escoles, la vida i experiències del nostre alumnat, segons aquesta proposta de Peter Alheit, s'impedeix l'aprenentatge significatiu, que ha d'esdevenir crític i actiu.

El llibre ens assenyala un camí d'aprenentatge al llarg de la vida i ens diu que cal aprendre a mirar més enllà, conèixer i saber qui és, d'on ve i quines han estat i son les experiències de vida de cadascú/na del nostre alumnat, i reflexionar, junts i juntes, des d'eixes experiències de vida, doncs, això, eixe "partir de si", és el que els servirà a d'ells/es per avançar cap a una ciutadania més activa, crítica i conscient, i a nosaltres, els educadors/es, ens servirà per aprendre d'ells i d'elles.

Revista semestral
estiu 2020 · Núm. 43
12 €

TAREPA - PV

Taller per a l'Acció Renovadora
de l'Educació Permanent d'Adults

L'ULLAL Edicions

Q

AJUNTAMENT DE
LA POBLA DE FARNALS